

Paradigma archiválie ve specializovaných archivech

10:00 – 12:30 hod.: Dopolodní blok

- **Irena Wintrová – Nikola Rezek: „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej“ ...aneb, jak nemůžeme být „jen“ archivářem, ale musíme být především „televizákem.“**
Příspěvek vysvětlí role Archivu České televize ve struktuře zřizovatele a otevře otázku rozporu mezi archivní teorií a každodenní praxí. Hlavním úkolem Archivu je každodenní potřeba s „archiváliemi“ pracovat a poskytovat je útvarům ČT k dalšímu užití. Archiv tedy pečuje o enormní množství materiálu, ale jen určitá část z něj se stane součástí NAD. Závěr přinese zamyšlení nad problematikou budování „akreditovaného“ digitálního archivu.
- **Matěj Strnad: Národní filmový archiv – specifický mezi specializovanými.**
Příspěvek stručně představí některé výzvy, jimž NFA čelí při snaze o konceptualizaci svého fungování coby specializovaného archivu a zároveň specifické paměťové instituce: problematičnost provenienčního principu, upřednostnění sbírkového pořádání oproti fondovému, audiovizuální dílo vs. audiovizuální archiválie aj. Příspěvek vychází především z teorie a praxe související s audiovizuální částí sbírky NFA.
- **Tomáš Pavlíček – Dorota Lábusová: Pestrý svět archiválií Literárního archivu Památníku národního písemnictví.**
Již od raných fází svého vývoje plnil LA PNP funkci svérázného úložiště materiálů, jež svou povahou nebyly snadno zařaditelné do knihovních sbírek. Příspěvek představí kolekci atypických archiválií a přiblíží kontext jejich příchodu do sbírek instituce. Zmíněny budou rovněž problémy, které vznikají při archivním zpracování mj. v souvislosti s platnými Základními pravidly pro zpracování archiválií.
- **Daniela Brádlarová: Bereme všechno.**
Příspěvek přiblíží proměny, limity, výzvy a nové možnosti v procesu výběru archiválií (skartační řízení a mimo skartační řízení) v prostředí Akademie věd ČR v kontextu eGovernmentu. Nastíněn bude též složitý proces elektronizace správy dokumentů v AV ČR. Diskutována bude rovněž výrazná proměna procesu akvizice osobních archivních fondů a proměna jejich obsahu.

II. celodenní setkání Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti

8. dubna 2024, Národní technické muzeum, Kostelní 1320/42, 170 78 Praha 7

10:00 – 12:30 hod.; 13:30 – 16:00 hod

➤ **Marek Ďurčanský: *Nebereme všechno. K akvizicím a pořádání osobních fondů v Ústavu dějin a Archivu Univerzity Karlovy.***

Univerzita Karlova se na první pohled jeví jako naprosto jedinečné prostředí pro akvizici osobních fondů. V praxi ale funguje řada omezení, zejména prostorových, je tedy nutné případné akvizice podrobit důslednému výběru ještě před převzetím, případně nasměrovat majitele písemných pozůstalostí na jiné archivy. Spojení Archivu UK s Ústavem dějin UK činí aktuální rovněž otázku publikačních výstupů, spojených s případným pořádáním osobních fondů. Především tyto body by mělo reflektovat krátké zamyšlení navazující na referát D. Brádrlové.

➤ **Jana Barbora Slaběňáková – Jaroslava Kacetlová: *„Nezasvíti slunce každého rána na stejný svět...“ Situace Archivu Masarykovy univerzity po devadesáti letech od založení.***

Archiv druhé největší české univerzity byl založen před devadesáti lety. Jeho význam má v současnosti spíše klesající tendenci. Příspěvek poskytne zamyšlení nad příčinami aktuální pozice a role archivu ve struktuře zřizovatele.

➤ **Sylva Sklenářová: *Pole působnosti Archivu Univerzity Hradec Králové***

Příspěvek vysvětlí roli Archivu Univerzity Hradec Králové ve struktuře zřizovatele prostřednictvím hlubšího představení hlavních odborných aktivit – dohled nad spisovou službou, výběr archiválií, spolupráce při PR prezentaci, výuka, výzkum.

13:30 – 16:00 hod.: Odpolední blok

➤ **Lucie Večerníková: *Sedmdesát let Archivu Kanceláře prezidenta republiky: proměna metodiky a organizace v čase.***

Po desítky let byly v AKPR zavedeny téměř neměnné postupy zpracování a zpřístupňování archiválií. S masovým nárůstem agendy KPR po roce 1990 a zavedením elektronické spisové služby se tento letitý stav změnil. Příspěvek se pokusí zodpovědět otázku, jak zajistit, aby s dokumenty mohl pracovat nejen zaměstnanec Hradu, ale i vědecký pracovník, ačkoliv oba mají zcela jiné požadavky a oblasti zájmu.

➤ **Ivan Malý: *„Tržiště zajímavostí.“ Archiv Českého rozhlasu optikou archivních pomůcek.***

Příspěvek se zaměří na představení vývoje Archivu Českého rozhlasu prostřednictvím archivních pomůcek. Dobové archivní pomůcky odpovídaly každodenní potřebě rozhlasových pracovníků, kteří z archivních fondů čerpali podklady pro svou tvůrčí práci. Pomůcky tedy popisují nejen obsah archivních souborů, ale i specifickou práci rozhlasových archivářů.

II. celodenní setkání Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti

8. dubna 2024, Národní technické muzeum, Kostelní 1320/42, 170 78 Praha 7

10:00 – 12:30 hod.; 13:30 – 16:00 hod

➤ **Jakub Doležal: *Importy archivních pomůcek do ELZA jako terapie obav ze Základních pravidel pro zpracování archiválií (ZP).***

ZP se jako metodické východisko standardizace archivního popisu setkala s rozdílným přijetím archivní obcí. Je brzdou jejich uvádění do praxe opravdu „sebezničující metodologický perfekcionismus“ nebo spíše metodologická bezbřehost a neukotvenost archivářů argumentujících potřebou „jiných způsobů zpracování“? Mají archiváři dostatečný respekt ke kvalitní práci svých předchůdců a dokáží jejich obrovské úsilí efektivně zhodnotit? Nejen tyto, ale i další otázky se pokusí přednášející zodpovědět na základě svých zkušeností s importy archivních pomůcek několika specializovaných archivů do aplikace ELZA.

➤ **Helena Cedlová: *Archiv není Wikipedie.***

Omezení ve zpřístupňování archiválií i neznalost prostředí paměťových institucí vytvářejí v badatelích pocit, že archivy a muzea ovládají neochotní pracovníci, kteří badatele záměrně k ničemu nepustí. Příspěvek se zamyslí nad možnostmi, jak spojit požadavky odborné péče s lidskou zvědavostí.

➤ **Miloslav Novák: *Oceňování archiválií, jejich hodnota a cena.***

Zatímco pojem „cena“ se v archivním zákoně nevyskytuje vůbec, termín „trvalá hodnota“ je přímým kritériem k prohlášení dokumentu za archiválii. Paměťové instituce se však opakovaně a z více důvodů střetávají s potřebou dokumenty ocenit. Jak na to? A jak vysvětlit rozpory Zákona o dani z příjmů s archivními předpisy? Nejen na tyto otázky se příspěvek pokusí odpovědět prostřednictvím příkladu ocenění části fotografické sbírky Českého rozhlasu, tematicky vázané k jediné archivní kulturní památce této instituce.

➤ **Petr Cajthaml: *Specializované archivy a poradní orgány MV ČR v oblasti archivnictví.***

Příspěvek představí činnost zástupců specializovaných archivů ve Vědecké archivní radě MV ČR a dalších poradních skupinách.

Po skončení odpoledního bloku je připraven další program s předpokládaným koncem v 18:30 hod. Podrobnosti budou uveřejněny v úvodu dopolední části setkání.